

UCHWAŁA NR III/18/2018
RADY MIEJSKIEJ WIELICHOWA

z dnia 19 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
dla gminy Wielichowo
na lata 2019 – 2021

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz. U. z 2018 r. poz. 994) , art. 176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998) uchwała się co następuje:

§ 1.

Uchwała się **Gminny Program Wspierania Rodziny dla gminy Wielichowo na lata 2019 – 2021** stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wielichowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Genowefa Feldgebel

Załącznik do uchwały Nr III/18/2018

Rady Miejskiej Wielichowa

z dnia 19 grudnia 2018 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla gminy Wielichowo na lata 2019 – 2021

I Wprowadzenie i diagnoza problemu.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia.

Właściwe wychowanie i prawidłowa opieka nad dzieckiem to silna podstawa dla jego przyszłego funkcjonowania w społeczeństwie. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących dla dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i prawo do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Założenia programu mają prowadzić do sytuacji, w której rodziny wymagające wsparcia zaczną samoistnie przewyżczać problemy, działając skutecznie przy współudziale środków własnych, a także zasobów jakie gwarantuje środowisko. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożonymi będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży, oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzący do ich realizacji.

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielichowie

W 2017 r. z różnych form świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielichowie skorzystało łącznie 158 rodzin tj. 410 osób w rodzinie – 5,9% ogółu mieszkańców.

Tabela nr 1 – Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą OPS w Wielichowie w 2017 r.

rodziny	liczba rodzin
z dziećmi do 18 r. życia	72
wielodzietne	26
niepełne	16

Źródło: dane własne OPS

W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest 1 asystent rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy. Asystent rodziny udziela wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze. W 2017 r. asystent rodziny współpracował z 8 rodzinami, w których wychowuje się 16 dzieci.

Tabela nr 2 Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielichowie

L.p.	Przyczyny	Rodziny 2016	Rodziny 2017
1.	Ubóstwo	162	140
2.	Niepełnosprawność	88	85
3.	Długotrwała choroba	55	55
4.	Rodziny wielodzietne (3 i więcej)	33	26
5.	Rodziny niepełne	28	20
6.	Bezrobocie	28	17
7.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	30
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	49	37
9.	Alkoholizm	26	26
10.	Bezdomność	5	6
11.	Przemoc w rodzinie	5	3
12.	Zdarzenia losowe	0	1
13.	Kłęska żywiołowa	0	0
14.	Sytuacja kryzysowa	0	1
15.	Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z ZK	5	4

Źródło: dane własne OPS

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielichowie objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania. W 2017 r. programem objęto ogółem 160 osób w tym 146 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym i 14 osób dorosłych.

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na każde drugie i kolejne dziecko lub również na pierwsze w przypadku spełnienia kryterium dochodowego.

Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej. W 2017 r. z pomocy 500+ skorzystało 686 rodzin (dla 1121 dzieci).

Około 424 rodziny korzystają ze świadczeń rodzinnych z tego 87 rodzin wielodzietnych.

26 osób otrzymuje świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Istotne świadczenie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do ukończenia przez dziecko 1 roku życia (w 2017 r. 14 osobom wypłacono takie świadczenie).

Kolejny program kierowany do rodzin to Karta Dużej Rodziny – polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podstawie pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Od 2014 r. wydano łącznie 693 Karty Dużej Rodziny dla 135 rodzin.

Wg danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy za 2017 r. w 7 rodzinach, w których wychowywało się 14 dzieci występowała przemoc i podejmowano działania w ramach Niebieskiej Karty.

Źródło: dane OPS

Wg danych z Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi w 2017 r. nie odnotowano rodzin z dziećmi, których rodzice lub rodzic zostaliby zobowiązani do podjęcia przymusowego leczenia lub też kontynuują takie leczenie.

Wg danych z Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp. 2 rodziny mają ograniczoną władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora.

Wg danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. 3 dzieci z terenu naszej gminy przebywa w rodzinach zastępczych.

Pozyskane informacje stanowią podstawę do opracowania zakresu przedsięwzięć gminy w zakresie wspierania rodzin.

II Postawą działań ujętych w programie jest:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r. poz. 998)

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 r. poz. 1390)

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2018 r. poz. 2137),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2018 r. poz. 1030),

Program nawiązuje do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wielichowo opracowanej na lata 2015-2020

III Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Wielichowo:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielichowie;
2. Urząd Miasta i Gminy Wielichowo;
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy;
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
5. Placówki oświatowe;
6. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy
7. Centrum Kultury w Wielichowie;
8. Służba zdrowia;
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Wlkp.
10. Sąd Rejonowy w Grodzisku Wlkp.
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp.
12. Posterunek Policji w Grodzisku Wlkp.
13. Parafie z terenu gminy Wielichowo

IV Postanowienia ogólne:

1. Realizator i Koordynator programu:

Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielichowie w partnerstwie z instytucjami, placówkami oświatowymi, Centrum Kultury w Wielichowie, specjalistami funkcjonującymi na terenie gminy Wielichowo, Powiatową Komendą Policji w Grodzisku Wlkp. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. Sąd Rejonowy,

Koordynatorem Programu jest: pracownik wskazany przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielichowie.

2. Odbiorcy programu

Gminny Program wspierania rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki.

3. Cele programu:

- stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji

opiekuńczo – wychowawczych,

- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku rodziny naturalnej,
- tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do integracji rodziny,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,.
- podejmowanie działań profilaktyczno- edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży

4. Oczekiwane rezultaty:

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
- przeciwdziałaniu umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych.

V. Zadania w zakresie wspierania rodziny

L.p.	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, praca socjalna, pomoc finansowa lub rzeczowa, realizacja zleconych programów rządowych	Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, PCPR
2.	Zapewnienie dzieciom wypoczynku letniego, organizowanie czasu wolnego	Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Placówki oświatowe, komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Urząd Miasta i Gminy Wielichowo
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, kierowanie osób uzależnionych na leczenie Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz dzieci i młodzieży	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Wlkp. Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi Placówki oświatowe, Urząd Miasta i Gminy Wielichowo
4.	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy Wielichowo, PCPR w Grodzisku Wlkp.
5.	Zabezpieczenie środków na finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy Wielichowo,

	o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające	
6.	Umożliwienie dostępu dzieci do placówek wsparcia dziennego, wskazywanie konieczności tworzenia takich placówek	Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe, Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Centrum Kultury
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	Ośrodek Pomocy Społecznej PCPR w Grodzisku Wlkp
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR w Grodzisku Wlkp.
9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	Ośrodek Pomocy Społecznej
10.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej	Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR w Grodzisku Wlkp.
11.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR w Grodzisku Wlkp.
12.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej (współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka)	Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Kurator sądowy, PCPR Zespół Interdyscyplinarny Placówki oświatowe Inne podmioty

VI Sposób pozyskiwania realizatorów programu.

Zlecanie osobom profesjonalnie przygotowanym, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym wykonywania określonych w programie zadań.

VII Źródła finansowania programu.

Działania zawarte w niniejszym programie będą finansowane z budżetu gminy, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z innych środków pozabudżetowych możliwych do pozyskania.

VIII Sposób kontroli realizacji programu

- sprawozdanie z wykonania w danym roku zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby w tym zakresie przedłożone Radzie Miasta i Gminy Wielichowo do 31 marca każdego roku,

- stały monitoring programu prowadzony jest przez osobę odpowiedzialną za realizację programu.

IX Monitorowanie przebiegu programu

- Burmistrz Wielichowa sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

- Głównym zadaniem jest zbieranie oraz analiza informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Genowefa Feldgebel

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr III/18/2018 r. Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 19 grudnia 2018 r.

Zgodnie z art. 176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz.998)) na gminę nałożony został obowiązek wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej między innymi poprzez opracowanie i realizację trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Pierwszy taki Program został opracowany na lata 2013-2015, następny na lata 2016-2018. Obecnie zachodzi konieczność opracowania kolejnego programu, który przyczyni się do poprawy funkcjonowania rodzin, szczególnie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Burmistrz Wielichowa

Honorata Kozłowska